

25.91x23.97	1	2	עמוד	הזמן הירוק	30/11/2017	61268416-4
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790						

מרצי-מפלגה לא ציונית?

במאמר ב"הארץ", לפני כש"בועיים, הודגשה העובדה שמאז 2009, מרצ אינה מזו"כירה במצעיה את המילה "ציונות". דוברת המפלגה, מאי אוסי, אמרה לעיתון: "מרצ היא מפלגה ישראלית לא ציונית, מפלגת כל אזרחיה, כי רעיון הציונות בהכרח מוחק עם שלום". מזכ"ל מרצ, מוסי רוז, הוסיף ש"מרצ מעולם לא הוגדרה כמפלגה ציונית".

זה היה הרקע למפגש שקיימנו בשער הגולן, בהשתתפות חברי ואוהדי מרצ ומעוניינים, שאליו הוזמן מוסי רוז. אני מביא כאן את עיקרי הדברים. חשוב שאנשים משמיעים את קולם בשאלה זו, ואני מקווה שהיא תעלה גם בוועידת מרצ הקרובה.

מוסי רוז פתח ואמר: "במצע של מרצ מעולם לא הייתה המילה 'ציונות'. חוץ מזהבה גלאון, שלפני זמן קצר הכריזה שמרצ היא מפלגת שמהאל ציוני, לא טען אף אחד מהנציגים הכולטים של מרצ, שמרצ היא מפלגה ציונית. למעשה, כמעט ולא התייחסו לשאלה הזאת. הסיבה היא שיש רצון חזק שגם הערבים יוכלו להרגיש בבית במרצ. חברי מרצ היהודים הם ציונים, ואין על כך שאלה".

רחל קמינגס (שער הגולן) הסכימה עם דבריו: "אם המילה 'ציונות' לא נכנסה למצע בגלל החברים הערבים, לדעתי זה בסדר ונכון. מובן מאליו שאנו ציונים, ואין צורך להזכיר זאת".

אבל אחרים, הרוב, לא חשבו כך. משה טופח (בית זרע): "בשבילי לי מרצ היא ציונית עוד מימי 'על המשמר', שבכותרתו מופיע השי" לוש: 'לציונות, לסוציאליזם, לאחדות ועמים'. ההימנעות מלהכריז על מרצ כציונית מזכירה לי את האמ"ר בה אנגליה, שלא מלמדים שם את השואה כדי לא לפגוע ברגשות

המוסלמים. אני מבקש שמרצ תוסיף את המילה 'ציונות' למצע שלה". חברת שער הגולן: "קראתי בפעם הראשונה אחרי הרבה שנים את המצע של מרצ. קראתי הרבה עמודים על הרבה נושאים, ורק הציונות לא הופיעה. הציונות צריכה להיות במצע כי היא ביד.נא. שלנו".

אהוד שמיר (שער הגולן): "ההגדרה של עמדת מרצ כפי שציטט אותה מוסי רוז נכונה בעיניי, אבל יש בה חסר רציני. כדי להסביר זאת, אני מזמין אתכם להצטרף אלי לשיר של אביגדרור המאירי: 'מעל פסגת הר הצופים'

מעל פסגת הר הצופים

אשתחוה לך אפיים

מעל פסגת הר הצופים

שלום לך ירושלים

מאה דורות חלמתי עלייך

לזכות, לראות, באור פנייך.

ירושלים, ירושלים,

האירי פנייך לבנך.

ירושלים, ירושלים

מחורבותיך אבנך.

"מבחינתי, השיר הזה מבטא את הציונות יותר מהמצע של מרצ. זוהי הכמיהה של דורות אל ארץ ישראל והשאיפה לקומם אותה ולחיות בה. לא נוסחה שכלתנית, אלא רגש חזק, שגלות של 2000 שנה לא הצליחה לרכא. הציונות היא לא רק התייחסות עובדתית למצב קיים; היא גם חלום של התחדשות, של בניית חברה צודקת וטובה יותר. כדברי הרצל: 'בציונות... כלולה לא רק השאיפה לשטח מדיני מובטח כחוק בשביל העם היהודי, אלא גם השאיפה לשלימות מוסרית ורוחנית' ברגע שהשמטת את המילה 'ציונות', זנחת גם את הרובד הזה. אני מרגיש שבכך נפגע חלק חשוב של הזהות שלי.

"עכשיו אומרים לנו שרוב חברי המפלגה הם ציונים, ושכל אחד יגיד את עצמו כפי שהוא מביין. אבל

מפלגה איננה עסק פרטי שבו כל אחד מפרש כרצונו. שאלה מרכזית כזאת - ציונות כן או לא - איננה יכולה להישאר עניין אישי. את זה חייבים לברר ביחד, בגלוי, ולהגיע לסיכום משותף.

אומרים שצריך להיות שיקול אלקטורלי; שהמילה 'ציונות' תגרום לנו הפסד קולות. האם מישוה לקח בחשבון איוו תדמית ציבורית זה ייתן למרצ? באווירה המקארתיסטית של היום, מתבקש ממש שנתניהו יאמר: 'אלה שכחו מזמן מה זה להיות ציונים' אני חושב שניתן להגיע לפשרה בין החברים היהודים והערבים, מבלי לוותר על הציונות".

איתן ארנון (בית זרע): "אין סתימה בין להיות ציוני לבין תמיכה במדינה פלסטינית. יהודי הוא ציוני וערבי הוא פלסטיני, וכל אחד מציג בפרהסיה את השקפתו".

יעל זעירא (שער הגולן): "אני עצמי לא זקוקה להוכחה כי מרצ היא מפלגה ציונית, הממשיכה את רוח מפ"ם, אך לאור השינויים המתרחשים סביבנו, נראה שהמורכב מאליו כבר אינו כזה, ויש צורך להדגיש במצע כי מרצ היא מפלגה ציונית. לצד זה, אני מציעה לצרף פסקה, שתאפשר גם למי שאינו ציוני, לחוש בנוח עם עובדה זו ועדיין להיות חלק מהמפלגה".

לדיון נוסף היבט חשוב בדבריו של סלמן (דבוריה): "לי לא מפריע עה המילה ציונות. הערבים יצביעו למרצ גם אם תכריזו על עצמה כציונית. הבעיה היא שמרצ חדלה לטפל בנושאים חברתיים וכלכליים. אם נעשה זאת, נקבל הרבה יותר קולות ערבים".

טיעון אחר שהועלה על ידי אחד המשתתפים היה: "אני מתנגד להוספת 'ציונות' למצע של מרצ משום שהציונות בעולם וגם בארץ, במקומות רבים, היא לא מה

שאהוד תופס כציונות, אלא היא שם נרדף ללאומנות קיצונית ולתחושת עליונות יהודית".

לדעתי, אי אפשר לקבל נימוק כזה בשום אופן. נכון שישראל הפכה למדינה כובשת ורכאנית; אבל אי אפשר לזהות זאת עם הציונות. זהו, כפי שאמר לייבוביץ'

בזמנו, סרטן בגוף המדינה, והוא נוגד לחלוטין את רוח הציונות. דווקא בשם הציונות, עלינו להיאבק בו ולהוקיעו.

את הדיון סיכם מוסי רוז, באומרו: "אני מודה לכם על ערב מעניין ומעורר מחשבה. למדתי ממנו הרבה".